

**Rahandusministri määruse
„Hoolsusmeetmed, esitatav teave ja
liiduvälise platvormihalduri registreerimise kord“
seletuskiri**

1. SISSEJUHATUS

1.1.Sisukokkuvõte

Rahandusministri määrus „Hoolsusmeetmed, esitatav teave ja liiduvälise platvormihalduri registreerimise kord“ (edaspidi *määrus*) kehtestatakse maksualase teabevahetuse seaduse (edaspidi *MTVS*) § 20²⁶ ja § 20²⁸ lõike 4 alusel. Määrusega konkretiseeritakse MTVS 2⁴. peatükis ettenähtud platvormialase teabe esitamisega seonduvat aruandluskohustust. Sätestatakse: 1) konkreetset hoolsusmeetmed, mida platvormihaldurid peavad rakendama selleks, et tuvastada tema platvormil tegutsevad aruandlusega hõlmatud müüjad; 2) maksuhaldurile esitatava teabe loetelu; 3) liiduvälise platvormihalduri registreerimise kord. Määruse eesmärgiks on rakendada platvormihaldurite perioodilist aruandluskohustust ning lähtub otseselt MTVS § 2⁴. peatüki eesmärkidest ning kaalutlustest.

1.2.Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu on ette valmistanud Rahandusministeeriumi maksu- ja tollipoliitika osakonna peaspetsialist Artur Lundalin (artur.lundalin@fin.ee; tel 611 3219). Eelnõu juriidilist kvaliteeti kontrollis personali- ja õigusosakonna nõunik Agnes Peterson (agnes.peterson@fin.ee; tel 611 3161). Eelnõu õigekeelsust kontrollis sama osakonna keeleteimetaja Sirje Lilover (sirje.lilover@fin.ee; tel 611 3638).

1.3.Märkused

Määrus on vajalik nõukogu direktiivi (EL) 2021/514¹ üle võtmiseks.

2. EELNÕU SISU JA VÕRDLEV ANALÜÜS

1. peatükk – „Reguleerimisala“

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrus kehtestab nõuded MTVS-is sätestatud aruandlusreeglite rakendamiseks: 1) rakendamisele kuuluvad hoolsusmeetmed; 2) Maksu- ja Tolliametile (edaspidi: *MTA*) esitatava teabe loetelu; 3) liiduvälise platvormihalduri registreerimise korra.

2. peatükk – „Hoolsusmeetmed“

Peatükis on loetletud hoolsusmeetmed, mida platvormihaldurid peavad oma müüjate suhtes jooksva kalendriaasta 31. detsembriks (st 31. detsembri seisuga) rakendama vastavalt MTVS §-le 20²⁴. Peatükk koosneb kuuest paragrahvist (§-d 2-7).

---

¹ Nõukogu direktiiv (EL) 2021/514, 22. märts 2021, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta (ELT L 104, 25.3.2021, lk 1—26)

§ 2. Füüsilisest isikust müüja kohta teabe kogumine

Esimene lõige sätestab platvormihaldurile kohustuse koguda füüsilisest isikust müüja kohta sama lõike punktides 1-6 loetletud teavet. Teabe kogumise eesmärgiks on identifitseerida müüjad, samuti tuvastada, milliste müüjate kohta tuleb teavet MTA-le esitada, ehk millised müüjad on aruandlusega hõlmatud müüjad. Kogutav teave on järgmine:

- 1) ees- ja perekonnanimi;
- 2) aadress elukohariigis või -jurisdiktsioonis;
- 3) tema isikukood või kõik temale väljastatud maksukohustuslasena registreerimise numbrid, samuti need väljastanud riigid või jurisdiktsioonid;
- 4) isikukoodi, maksukohustuslase registreerimise numbri ja selle ekvivalendi puudumise korral müüja sünnikohariik või -jurisdiktsioon;
- 5) käibemaksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas;
- 6) sünnikuupäev.

Punktides 1, 3, 4, 5 ja 6 sätestatud andmete kogumise eesmärgiks on anda nii platvormihaldurile kui ka hiljem MTA-le piisavalt andmeid müüjate identifitseerimiseks. Punktis 2 sätestatud andmeartikli kogumise peamiseks eesmärgiks on aga anda platvormihaldurile pidepunkt, mille pinnalt eeldada müüja residentsust vastavalt määruse §-le 7. Reeglina on müüja selle riigi või jurisdiktsiooni resident, kus on tema peamine elukoht. Niimoodi määrab platvormihaldur ära selle, kas müüja näol on tegemist aruandlusega hõlmatud müüjaga või mitte (nt kas ta on liikmesriigi või partnerjurisdiktsiooni resident).

Regulatsioon lähtub eeldusest, et platvormihaldur juba valdab olulisel määral kogutavat teavet või tal on seda võimalik oma valdusesse saada vähese halduskoormusega. Kindlasti peab platvormihaldur valdama müüja kohta teavet ulatuses, mis võimaldab teda identifitseerida, sest vastasel juhul ei ole platvormihalduri ja müüja vahelise õigussuhte reguleerimine mõeldav – platvormihaldur peab teadma, kellega ta lepingu sõlmib ainuüksi selleks, et vajadusel tema suhtes õiguskaitsevahendeid kasutada, kui müüja peaks oma lepingutingimusi rikkuma. Andmeartiklid, mida aga platvormihaldur veel ei valda, on võimalik päringute kaudu välja nõuda, mh takistada platvormi kasutamist enne, kui puuduolev teave on esitatud. Kuidas platvormihaldurid aga konkreetselt tagavad müüjatelt nõutava teabe laekumise jääb siiski peaaesjalikult nende endi kaalutleda. Peamine on see, et teave oleks laekunud ja kontrollitud jooksva kalendriaasta 31. detsembri seisuga.

Ees- ja perekonnanimi on iseenesest mõistetavad teabeartiklid, ehk mõistagi peetakse siin silmas füüsilisest isikust müüja nime nii nagu seda mõistetakse nimeseaduses ning *mutatis mutandis* teiste riikide ekvivalentses õigusaktis. Siin ei peeta silmas fantaasianimesid või tüüpilisi kasutajanimisid, mis koosnevad tähtedest, numbritest või muudest sümbolitest.

Aadress elukohariigis või -jurisdiktsioonis tähendab füüsilise isiku peamise elukoha aadressi mis tahes riigis või jurisdiktsioonis. Termin „jurisdiktsioon“ all peetakse silmas selliseid eriterritooriume, kus eksisteerib oma maksurežiim, kuid mis nominaalselt ei kujuta endast eraldiseisvat riiki, näiteks Jersey.

Maksukohustuslase registreerimise number (ingl keeles *taxpayer identification number*; *TIN*) on lühidalt öeldes unikaalne number, mis võimaldab identifitseerida maksukohustuslast. Eesti kontekstis tähendab see füüsiliste isikute puhul ennekõike isikukoodi. Kui aga tüüpilist

maksukohustuslase numbrit ei ole, siis tuleb koguda selle ekvivalent ning igal juhul tuleb tuvastada ka riik, mis selle numbrit (või selle ekvivalenti) väljastas.

Kui füüsilisest isikust müüjal ei ole ei maksukohustuslase numbrit ega selle ekvivalenti, siis peab platvormihaldur koguma temalt teavet tema sünnikohariigi või -jurisdiktsiooni kohta. Samuti tuleb koguda füüsilise isiku käibemaksukohustuslasena registreerimise number, kui ta on käibemaksukohustuslasena registreeritud. Viimase andmeartiklina tuleb veel koguda isiku tuvastamiseks füüsilisest isikust müüja sünnikuupäev (seda peamiselt piiriülese infovahetuse tarvis).

Teine lõige sätestab erandi esimeses lõikes olevast teabe kogumise kohustusest. Teavet ei koguta füüsilisest isikust müüja kohta juhul, kui ta on välistatud müüja, konkreetset MTVS § 20²² lõike 3 punkti 4 tähenduses. Viidatud sätte punktides 1-3 sätestatud välistatud müüja kategooriad siinkohal kõne alla ei tule, sest need käivad vaid juriidilisest isikust või õiguslikust moodustisest müüja kohta.

Platvormihaldur võib füüsilisest isikust välistatud müüja tuvastamiseks tugineda talle kättesaadavatele andmetele. Regulatsioon lähtub eeldusest, et platvormihalduril on võimalik pidada platvormi vahendusel sõlmitud majandustehingute üle arvestust, et välja selgitada kas sõlmitud tehingute koguhind ületab MTVS §-s 20²² lõike 3 punktis 4 sätestatud piirmäära.

§ 3. Juriidilisest isikust ja õiguslikust moodustisest müüja kohta teabe kogumine

Määruse § 3 reguleerib juriidilisest isikust ja muust õiguslikust moodustisest müüja kohta teabe kogumist. Kogutav andmestik on lõike 1 kohaselt järgmine:

- 1) ärinimi;
- 2) peamine aadress;
- 3) kõik temale väljastatud maksukohustuslasena registreerimise numbrid või kui maksukohustuslasena registreerimise numbrit ei ole, siis olemasolul selle sisuline ekvivalent ja mõlemal juhul selle väljastanud riik või jurisdiktsioon;
- 4) käibemaksukohustuslasena registreerimise number, kui see on olemas;
- 5) äriregistri kood, kui see on olemas;
- 6) püsiv tegevuskoht, mille kaudu toimub aruandekohustusega hõlmatud tegevus, kui see on olemas, ja riik, kus see püsiv tegevuskoht asub.

Andmete kogumise eesmärk ja funktsioon on sama, mis füüsilisest isikust müüja puhul, ehk luua tingimused juriidilisest isikust ja õiguslikust moodustisest müüja identifitseerimiseks ning tema residentsuse eeldamiseks.

Äriseadustiku § 7 kohaselt on ärinimi firma, ehk „././ äriregistrisse kantud nimi, mille all ettevõtja tegutseb.“ Kuna müüja võib olla registreeritud ka teistes riikides, siis tuleb ärinime kindlaksmääramisel lähtuda vajadusel teise asjakohase riigi õigusest.

Platvormihaldur peab muuhulgas koguma müüja peamise aadressi. Selleks on eelkõige registrijärgne aadress. Registrisse mitte kantava isiku puhul võib tegemist olla mistahes ametliku aadressiga, kus asub selle isiku kontor.

Maksukohustuslasena registreerimise numbrit ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit kogumine toimub üldiselt nii, nagu see toimub füüsilise isiku puhul v.a selle erisusega,

et maksukohustuslasena registreerimise numbriga ja selle sisulise ekvivalendi puudumisel ei nõuta täiendava andmeartikli kogumist (füüsilisest isikust müüja puhul nõutakse sünnikohariiki või -jurisdiktsiooni). Teisisõnu, kui juriidilisest isikust või õiguslikust moodustisest müüjal ei ole maksukohustuslasena registreerimise numbrit või selle ekvivalenti, siis ei ole neid ka vaja koguda.

Äriregistri koodi kogumisel tuleb lähtuda äriseadustikus sätestatud äriregistrikoodist või muu asjaomase riigi *mutatis mutandis* ekvivalendist ning seda kogutakse vaid selle olemasolul. Lisaks tuleb veel koguda teavet püsiva tegevuskoha kohta (kui see on olemas) ning samuti tuleb tuvastada riik, kus see püsiv tegevuskoht asub. Püsiv tegevuskoht pole midagi muud, kui füüsiline majandusüksus, mille kaudu müüja oma majandustegevust Eestis või muus riigis või jurisdiktsioonis teostab – käesoleval juhul tähendab „majandustegevus“ siiski vaid aruandekohustusega hõlmatud tegevuse vahendamist platvormi kaudu. Püsiva tegevuskoha kohta ei ole informatsiooni vaja koguda juhul, kui see asub liiduvälises riigis.

Sarnaselt füüsilisest isikust müüjatega, ei koguta lõike 2 kohaselt teavet juriidilisest isikust või õiguslikust moodustisest müüja kohta, kui ta on välistatud müüja. Kui füüsilisest isikust müüja saab olla välistatud müüja vaid MTVS § 20²² lõike 3 punkti 4 tähenduses, siis juriidilisest isikust või õiguslikust moodustisest müüja puhul sellist piirangut ei ole, ehk kõik MTVS § 20²² lõikes 3 sätestatud alused on asjakohased. Küll aga tuleb silmas pidades, et välistatud müüja tuvastamiseks kasutatavad andmestikud varieeruvad.

Valitsusüksuste ja aktsiaturul kaubeldavate ühingute puhul (punktid 1 ja 2) võib platvormihaldur tugineda avalikult kättesaadavale teabele või kõnealuse müüja kinnitusele. Kinnisasja või selle osa rendi- või üüriettevõtete ja asjade müüjate puhul võib platvormihaldur tugineda oma kättesaadavatele andmetele. Sätte mõte on fikseerida ära platvormihalduri nõ „miinimumkohustus“, millest ta välistatud müüja tuvastamisel kaugemale minema ei pea. Näiteks piisab valitsusüksuse tuvastamisel kõnealuse müüja asjaomasest kinnitusest (ehk kõnealune müüja ise ütleb, et ta on valitsusüksus) ning selle saamise korral ei ole platvormihalduril täiendavat kohustust vaadata muid andmeid.

§ 4. Müüja kohta teabe kogumise erisused

Määruse §-de 2 ja 3 eesmärgiks on anda platvormihaldurile piisavalt teavet, et identifitseerida müüja isik ning eeldada tema residentsust. Teatud juhtudel on aga võimalik müüja isikus ja residentsuses tõsikindlalt veenduda ilma, et oleks vaja koguda kõiki määruse §-des 2 ja 3 sätestatud andmeid.

Lõike 1 kohaselt, kui platvormihaldur tugineb müüja isiku ja residentsuse kindlaksmääramisel asjakohase riigi või jurisdiktsiooni või Euroopa Liidu tuvastusteenusele, siis võib teabe kogumine piirduda vaid müüja ees- ja perekonnanimega või ärinimega. Tuvastusteenust tuleb mõista kui IT lahendust, mis kinnitab, kas müüja on asjaomase riigi, jurisdiktsiooni või Euroopa Liidu mõne liikmestriigi maksukohustuslane. Võrdluseks võib tuua näiteks Maksu- ja Tolliameti veebilehel oleva võlapäringu, kus trükkides asjaomasesse lahtrisse isikukoodi või äriregistrikoodi on võimalik saada infot, kas kõnealust isiku- või äriregistrikoodi kandev isik on maksuvõlglane või mitte. *Mutatis mutandis* korras annaks tuvastusteenus eelduslikult infot isiku ja tema residentsuse kohta. Täna on teadaolevalt taoline tuvastusteenus kasutusel vaid Taanis.

Lõige 2 näeb ette erandi, mille kohaselt ei pea maksukohustuslasena registreerimise numbrit ega selle sisulist ekvivalenti koguma juhul, kui müüja residentsuse riik või jurisdiktsioon selle kogumist ei nõua. Sätte eesmärgiks on realiseerida andmekaitseõiguses tuntud minimaalsuspõhimõte. MTA avalikustab oma veebilehel need riigid ja jurisdiktsioonid, mille puhul määruse § 4 lõike 2 kohane erand rakendub.

§ 5. Rendile või üürile antud kinnisasja või selle osa kohta teabe kogumine

Lõige 1 sätestab kohustuse koguda täiendavat teavet selliste müüjate puhul, kes osutavad kinnisasja või selle osa rendi- või üüriteenust. Platvormihaldur peab sellisel juhul koguma üüritud või renditud kinnisasja või selle osa aadressi ja kinnistu numbrit (või muu samaväärse numbrit) lähtudes selle liikmesriigi õigusest (kui see on olemas), kus see kinnisasi asub. Kinnistu number tuleb koguda vaid juhul, kui kinnisasi asub liikmesriigis. Kui kinnisasi asub liiduvälises riigis, siis seda koguma ei pea.

Kinnisasja või selle osa aadressi ja kinnistu numbrit kogumise eesmärgiks on tuvastada, kas seda kinnisasja või selle osa rendile või üürile andev müüja on aruandlusega hõlmatud müüja või mitte. Kui kinnisasja asukoht on liikmesriigis, siis klassifitseerub müüja aruandlusega hõlmatuks, ehk platvormihaldur teab, et tema suhtes tuleb edaspidi MTA-le teavet esitada. Ühtlasi realiseeritakse sellega ka rahvusvahelises maksuõiguses üldtunnustatud põhimõte, et kinnisvarast saadud tulu maksustamise õigus on sellel riigil või jurisdiktsioonil, kus kõnealune kinnisvara asub.

Lõige 2 sätestab kohustuse koguda täiendavat teavet juhul, kui kinnisasja või selle osaga seonduvat rendi või üüriteenust osutav müüja kvalifitseerub välistatud müüjaks MTVS § 20²² lõike 3 punkti 3 tähenduses. Sellisel juhul peab platvormihaldur koguma dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad, et see müüja tõesti vastab viidatud normis sätestatud välistatud müüja tunnustele, ehk ta annab rendile või üürile selliseid kinnisasju või selle osi, mis kuuluvad samale omanikule ning mis asuvad samal aadressil.

§ 6. Müüja kohta ja rendile või üürile antud kinnisasja või selle osa kohta kogutud teabe kontrollimine

Käesolev paragrahv koosneb kolmest lõikest ning sätestab kohustuse kontrollida määruse §-de 2, 3 ja 5 alusel kogutud teabe usaldusväärsust, samuti teostatava kontrolli ulatust ning erijuhud, mil tekib täiendav kontrollkohustus.

Lõike 1 esimene lause sätestab üldise kohustuse kontrollida müüja kohta ja tema rendi või üüriteenusega seotud kinnisasja või selle osa kohta kogutud teabe usaldusväärsust, kuid teeb seda ühe erandiga – nimelt ei ole platvormihaldur kohustatud kontrollima määruse § 3 lõike 1 punkti 6 alusel kogutud teabeartikli (püsiva tegevuskoha olemasolu ja selle asukohariigi) usaldusväärsust. Kõnealune erand tuleneb direktiivi lisa V II jao C osa punktist 1.

Sama lõike teine lause sätestab kontrolli ulatuse, st kirjutab platvormihaldurile ette, millistele andmetele ja muudele vahenditele ta peab tuginema kogutud teabe usaldusväärsuse kontrollimisel. Sätte kohaselt peab platvormihaldur kasutama kogu teavet ja kõiki dokumente, mis on tema andmekogudes kättesaadavad. See tähendab, et kontrolli teostamiseks ei pea platvormihaldur otsima andmeid, mis on väljaspool tema andmekogusid (nt ei pea tuginema avalikule teabele). Maksukohustuslasena registreerimise numbrit ja käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit kontrollimiseks peab aga platvormihaldur tuginema elektroonilisele

liidesele, mille riik või jurisdiktsioon selleks otstarbeks on avalikkusele tasuta kättesaadavaks teinud. Kui selliseid päringuid ei ole võimalik teostada tasuta, siis ei ole platvormihalduritel kohustust ka seda liidest kasutada.

Lõige 2 sätestab kontrollimise erijuhud MTVS § 20²⁴ lõikes 2 ja §-s 23⁶ sätestatud olukordades – ehk nende müüjate kohta, kes olid eelnõu jõustumise ajaks juba platvormil registreeritud, võib platvormihaldur tugineda ka teabele ja dokumentidele, mis on kättesaadavad platvormihalduri elektroonilist otsingut võimaldavates andmekogudes. Samuti on sellisele kontrollistandardile õigus tugineda juriidilisel isikul või õiguslikul moodustisel, kes muutub platvormihalduriks jooksva kalendriaasta kestel.

Lõige 3 sätestab olukorra, mil platvormihaldur on kohustatud uuesti kontrollima teavet, mida ta on juba varem kontrollinud. Nimelt, kui platvormihaldurile laekub maksuhaldurilt (või muu riigi pädevalt ametiasutuselt) taotlus, milles sisalduva teabe pinnalt tekib platvormihalduril kahtlus, et seni kogutud andmed võivad olla ebausaldusväärsed (sõltumata eelnevast kontrollist), siis peab platvormihaldur nõudma müüjalt kogutud teabe kinnitamist ja/või parandamist, samuti vajadusel täiendavate dokumentide, teabe või andmete esitamist. Kontrollikohustus pädevalt ametiasutuse teavituse tõttu tuleneb direktiivist ning on tingitud sellest, et platvormihalduril ei saa mõistlikult tekkida kontrollikohustust mis iganes allikast saadud kahtluse tõttu.

Vajadus täiendada teabe, andmete või dokumentide järele võib tekkida juhul, kui kogutud andmete kinnitamiseks on vaja näiteks ID kaardi (või selle ekvivalendi) esitamist. Platvormihaldur peab lõppastmes ise kaalutlema, kuidas kõige paremini tagada kogutud teabe usaldusväärsus.

§7. Müüja residentsuse kindlaksmääramine

Lõige 1 annab platvormihaldurile juhised, kuidas määrata kindlaks platvormil tegutseva müüja residentsus. Nagu eelnevalt öeldud, ei ole siin tegemist residentsuse tõsikindla tuvastamisega, vaid pelgalt eeldamisega lähtudes kõnealuses sättes etteantud tunnustest. Nendeks on:

- 1) **müüja elukoht või registrijärgne asukoht;**
kui müüja elukoht või registrijärgne asukoht on X riigis või jurisdiktsioonis, siis platvormihaldur *eeldab*, et müüja on vastavalt X-i resident.
- 2) **müüja maksukohustuslasena registreerimise number või selle ekvivalent;**
kui müüja maksukohustuslasena registreerimise number või selle ekvivalent on väljastatud liikmesriigis, siis platvormihaldur *eeldab*, et müüja on vastavalt selle liikmesriigi resident.
- 3) **müüja püsiv tegevuskoht;**
kui müüja § 3 lõike 1 punkti 6 kohane püsiv tegevuskoht on liikmesriigis, siis platvormihaldur *eeldab*, et müüja on vastava liikmesriigi resident.

Punktides 2 ja 3 sätestatud tunnused kohalduvad vaid liikmesriikide müüjatele, mitte liiduväliste riikide müüjatele. Näiteks, kui müüja püsiv tegevuskoht asub liiduvälises riigis, siis ei eeldata müüja residentsust selles riigis (või jurisdiktsioonis). Küll aga eeldatakse seda juhul, kui püsiv tegevuskoht oleks näiteks Lätis. Erisus on tingitud direktiivi ja OECD mudelreeglite mõneti erinevast kohaldamisalast.

Liikmesriikide puhul võib müüjal olla ka mitu eelkirjeldatud seost. Sellisel juhul käsitab platvormihaldur teda samaaegselt mitme liikmesriigi residendina. Näiteks võib müüja registrijärgne asukoht olla Soomes, aga tal on ühtlasi püsiv tegevuskoht Lätis. Platvormihaldur käsitab teda sellisel juhul nii Soome kui ka Läti residendina.

Lõige 2 sätestab aga erandi lõikest 1. Eeltoodud loetelust ei lähtuta juhul, kui platvormihaldur kasutab müüja residentsuse kindlaksmääramiseks määruse § 4 lõikes 1 kirjeldatud tuvastusteenust. Direktiiv lähtub eeldusest, et kõnealune tuvastusteenus on piisavalt usaldusväärne müüja residentsuse tuvastamiseks.

Residentsuse eeldamine on üks põhilistest viisidest, kuidas tuvastatakse müüja aruandlusega hõlmatust. Kui müüja on käsitatav liikmesriigi residendina, siis on ta aruandlusega hõlmatud ja edaspidi tuleb tema kohta teavet esitada (välja arvatud juhul, kui ta on välistatud müüja).

3. peatükk – „Esitatav teave“

Käesolev peatükk koosneb ühest paragrahvist, mis sätestab MTA-le esitatavate andmete koosseisu. Läbivalt kasutatakse sättes mitte terminit „platvormihaldur“, vaid terminit „teabeandja“ – seda põhjusel, et kõnealune säte on relevantne vaid sellisele platvormihaldurile, kes vastab MTVS § 20²³ lõikes 2 ja 3 sätestatud tunnustele ning on seeläbi teavet andev platvormihaldur.

Lõige 1 sätestab, milliseid andmeid peab teabeandja esitama MTA-le enda kohta. Nendeks on:

- 1) teabeandja ärinimi;
- 2) teabeandja aadress;
- 3) teabeandja registrikood või maksukohustuslasena registreerimise number või selle puudumise korral selle sisuline ekvivalent;
- 4) kui teabeandja on liiduväline platvormihaldur, siis asjakohasel juhul ka individuaalne registreerimisnumber, mis on temale väljastatud määruse § 9 lõike 3 alusel ;
- 5) platvormide nimed, mille kohta teabeandja teavet esitab.

Punkt 4 on relevantne vaid siis, kui teabeandja on MTA juures registreeritud liiduväline platvormihaldur MTVS § 20²³ lõike 3 tähenduses – individuaalset registreerimist ning selle raames antavat registreerimisnumbrit käsitletakse käesolevas seletuskirjas määruse 4. peatüki selgituste juures. Punktis 5 olev „platvormi nimi“ võib teatud juhtudel olla sünonüümne ka teabeandja ärinimega, kuid käibes võib sellel olla ka mingi muu nimi (nt ärinimega võrreldes lihtsustatud).

Andmete esitamine on vajalik selleks, et MTA teaks, milline teabeandja millise platvormi eest oma aruandluskohustust täidab.

Lõige 2 sätestab andmed, mida teabeandja peab maksuhaldurile esitama aruandlusega hõlmatud müüja kohta. Sätte preambul on sõnastatud järgmiselt: „*Teabeandja esitab maksuhaldurile iga aruandlusega hõlmatud müüja kohta lisaks käesoleva määruse § 2 lõike 1 ja § 3 lõike 1 alusel kogutud teabele ka järgmise teabe /../'*“. Allajoonitud osast nähtub, et lõige 2 kohustab teabeandjaid edastama rohkem teavet kui on määruse §-de 2 ja 3 alusel kogutud. See on tingitud asjaolust, et edastatava teabe moodustavad ka sellised andmed, mida platvormihaldur otseselt müüjalt ei kogu, vaid mida müüja ise genereerib platvormil tegutsedes, ennekõike andmed

aruandlusega hõlmatud tegevuse ja teenitud tulu kohta. Lisaks kogutud teabele tuleb edastada maksuhaldurile veel järgmised andmed:

- 1) teabeandjale kättesaadav müüja maksekonto kordumatu tunnuscode või number või viide muule makseteenuse kontole, millele tasu kantakse või mida krediteeritakse, kui müüja residentsuse riigi või jurisdiktsiooni pädev ametiasutus ei ole avaldanud, et ta ei soovi sellise teabe kogumist;
- 2) kui müüja ei ole punktis 1 nimetatud maksekonto omanik, siis ka selle maksekonto omaniku nimi, kui see on teabeandjale kättesaadav, samuti muud finantsalased tuvastamisandmed, mis on teabeandjale maksekonto omaniku kohta teada;
- 3) iga riik või jurisdiktsioon, mille residendina müüjat käsitatakse;
- 4) kalendriaasta igas kvartalis müüjale makstud või krediteeritud tasude kogusumma ja aruandekohustusega hõlmatud tegevuste arv, mille eest seda maksti või maksekontot krediteeriti;
- 5) kõik teenustasud, vahendustasud või maksud, mille teabeandja kalendriaasta igas kvartalis kinni pidas või sisse nõudis.

Nimetatud andmed on vajalikud selleks, et MTA-l oleks võimalik teostada riiklikku järelevalvet aruandlusega hõlmatud müüjate üle, samuti vahetada andmeid teiste liikmesriikide ja partnerjurisdiktsioonidega.

Punktides 1 ja 2 osundatud teavet edastatakse MTA-le vaid siis, kui see on teabeandjale kättesaadav eelkõige tema enda andmekogust. See ei tähenda seda, et see teave peab olema teabeandja valduses, vaid et teabeandjal on mõistliku pingutusega võimalik seda oma valdusesse saada. OECD Mudelreeglite kommentaaride kohaselt tuleb lugeda punktis 1 nimetatud kordumatu tunnusnumber teabeandjale kättesaadavaks muuhulgas siis, kui seda teab sama platvormi haldav teine platvormihaldur või kui seda teab mõni teine kolmandast osapooltest teenusepakkuja, kes on ühel või teisel viisil seotud platvormi haldamisega. Punktis 1 nimetatud teabeartiklit ei koguta sellise müüja puhul, kes on resident liikmesriigis või partnerjurisdiktsioonis, mille pädev ametiasutus on teavitanud, et nad ei soovi sellise andmeartikli kogumist.

Punkti 3 järgi tuleb MTA-le edastada teavet aruandlusega hõlmatud müüja residentsuse kohta, mis on tuletatud määruse § 7 lõike 1 kohaselt või tuvastatud sama paragrahvi lõike 2 kohaselt läbi tuvastusteenuse. Kõnealune teave on MTA-le vajalik selleks, et tuvastada Eesti maksukohustuslased, ent samuti on seda teavet vaja automaatse teabevahetuse läbiviimiseks teiste liikmesriikide ja partnerjurisdiktsioonidega.

Punkti 4 kohaselt tuleb MTA-le edastada teavet viisil, millest nähtub kalendriaasta igas kvartalis makstud või krediteeritud tasude kogusumma, samuti aruandlusega hõlmatud tegevuste (sõlmitud tehingute) arv, mille eest seda tasu maksti või krediteeriti, kui see on teabeandjale teada või peab olema teada. Kõnealune teave on vajalik selleks, et teostada aruandlusega hõlmatud müüjate suhtes riiklikku järelevalvet, ehk kontrollida maksukohustuste nõuetekohast täitmist ja vajadusel tuvastada tasumisele kuuluv maksusumma.

Punkti 5 järgi tuleb MTA-le edastada teavet teenustasude, vahendustasude või maksude kohta, mille teabeandja on aruandlusega hõlmatud müüjale antud summadest kinni pidanud. Tihti on selline teenustasu/vahendustasu sõltuv sõlmitava tehingu maksumusest. Kõnealune teave võimaldab seega MTA-l kontrollida ja vajadusel ise tuletada lähtudes kõnealustest

teenustasudest/vahendustasudest, kui palju tulu aruandlusega hõlmatud müüja asjaomasel kalendriaastal teenis või võis teenida.

Lõige 3 sätestab täiendava teabe edastamise kohustuse juhul, kui aruandlusega hõlmatud müüja tegeles kinnisasja või selle osaga seonduva rendile- või üürile andmisega. Sellisel juhul tuleb esitada lisaks lõikele 1 ja 2 ka järgmine teave:

- 1) iga rendile või üürile antud kinnisasja või selle osa aadress ja kui see on teada, siis kinnistu number või muu samaväärne number vastavalt selle riigi või jurisdiktsiooni õigusele, kus see asub, samuti selle kinnisasja või selle osa liik;
- 2) iga rendile või üürile antud kinnisasja või selle osa kohta nende päevade arv, mil see oli kalendriaastal renditud või üüritud, kui see on teada;
- 3) kalendriaasta igas kvartalis aruandekohustusega hõlmatud tegevuste arv iga kinnisasja või selle osa kohta, mille eest on tasu makstud või maksekontot krediteeritud.

OECD Mudelreeglite kommentaaride kohaselt on päevade arv, mil rendi- või üüriteenust osutati, vajalik maksuhalduritele selleks, et oleks võimalik hinnata, kas rendi- või üüriteenus oli regulaarne või harv, samuti võib see näiteks vajalik olla teatud kohalike maksude administreerimiseks (nt hotellitasud vms).

Termin „kinnisasja või selle osa liik“ tähistab seda, kas rendile või üürile antud kinnisasja või selle osa näol oli tegemist näiteks korteriomandiga, hotelli- või muu majutusasutuse toaga, parkimisplatsiga või muu taolisega.

Lõiked 4 ja 5 on tehnilise iseloomuga sätted, mis määravad ära, millises vääringus tuleb tasu kohta teavet esitada ning milliste kalendriaasta perioodide kohta (käesoleval juhul kvartali kohta) tasu maksti või krediteeriti.

4. peatükk – „Liiduvälise platvormihalduri registreerimine maksuhalduri juures“

Määruse § 9 esimene lõige sätestab loetelu teabest, mida liiduvälise platvormihaldur peab MTA-le esitama selleks, et ennast registreerida Eestis aruandekohustuslikuks:

- 1) nimi;
- 2) postiaadress;
- 3) elektronpostiaadressid, sealhulgas tema hallatavate platvormide veebilehed;
- 4) liiduvälisele platvormihaldurile väljastatud maksukohustuslasena registreerimise number, selle puudumisel selle sisuline ekvivalent;
- 5) info nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1–118), XII jaotise 6. peatüki 2. ja 3. jao kohase registreerimise kohta;
- 6) liikmesriigid, mille residentidena aruandlusega hõlmatud müüjaid käsitatakse.

Punktis 5 sätestatud teabeartikkel käsitleb piiriüleste tehingute käibemaksuga maksustamist lähtudes direktiivis 2006/112/EÜ sätestatud erikorrast, kus liiduvälise isik registreerib ennast ühes liikmesriigis ja deklareerib ning tasub EL-s osutatud teenustelt käibemaksu seal.

Punkt 6 kohustab liiduvälise platvormihaldurit teavitama MTA-d muuhulgas sellest, millise liikmesriigi aruandlusega hõlmatud müüjad tema platvormil tegutsevad. Mõistagi saab liiduvälise platvormihaldur oma registreerimiskohustusest teada pärast hoolsusmeetmete

rakendamist, kui ta tuvastab oma platvormil liikmesriikide aruandlusega hõlmatud müüjaid. Teavitamise eesmärgiks on kinnitada MTA-le, et tegemist on registreerimiskohustusliku platvormihalduriga, samuti anda MTA-le infot selle kohta, millistele liikmesriikidele ta potentsiaalselt peab teavet edastama.

Teine lõige kohaldub sellisele liiduvälisele platvormihaldurile, kelle registreering on kehtetuks tunnistatud põhusel, et ta ei ole varasemalt täitnud nõuetekohaselt oma aruandluskohustust (teabe esitamist). Direktiiv lubab selliste liiduväliste platvormihaldurite uuesti registreerimist juhul, kui nad annavad piisavaid kinnitusi edaspidise õigusküüleka käitumise kohta. Käesolev säte määrab selleks kinnituseks seni edastamata teabe edastamise MTA-le.

Kolmanda lõike kohaselt väljastab MTA liiduvälisele platvormihaldurile pärast registreerimist unikaalse identifitseerimisnumbri. See number kajastatakse ka komisjoni poolt peetavas keskregristis ning see tõendab ennekõike teistele liikmesriikidele, et liiduvälise platvormihaldur on oma registreerimiskohustuse täitnud.

Neljas lõige kohustab liiduvälise platvormihaldurit teavitama kõikidest muudatustest teabes, mida ta on esitanud MTA-le enda registreerimiseks. Meetme eesmärgiks on hoida teavet asjakohasena, samuti teavitada MTA-d näiteks sellest, et liiduvälise platvormihaldur ei vahenda enam aruandlusega hõlmatud müüjaid ja pole seega enam registreerimiskohustuslik.

3. EELNÕU TERMINOLOOGIA

Uusi termineid eelnõuga kasutusele ei võeta.

4. EELNÕU VASTAVUS EUROOPA LIIDU ÕIGUSELE

Eelnõu on seotud Euroopa Liidu õigusega, konkreetselt nõukogu direktiivi (EL) 2021/514 üle võtmisega.

5. MÄÄRUSE MÕJUD NING MÄÄRUSE RAKENDAMISEKS VAJALIKUD KULUTUSED

Määrusega rakendatakse MTS-i peatükki 2⁴, ehk sellega kaasnevad mõjud ning kulutused on juba avatud ning käsitletud maksualase teabevahetuse seaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seaduse (halduskoostöö direktiivi ülevõtmine) eelnõu seletuskirjas.² Mõjude analüüsi siinkohal dubleerima ei hakata, vaid mainitakse põhilised mõju tekke valdkonnad.

Platvormihaldurid peavad endale looma infotehnoloogilise taristu, mis võimaldaks neil operatiivselt täita käesolevas määruses ettenähtud kohustusi, mis seonduvad hooldusmeetmete rakendamisega ning teabe esitamisega. Ühtlasi peavad platvormihaldurid kandma alalisi kulutusi seoses asjaoluga, et hooldusmeetmeid tuleb rakendada ning teavet tuleb esitada perioodiliselt. Hooldusmeetmed vastavalt jooksva kalendriaasta 31. detsembriks ning teabe esitamine sellele järgneva kalendriaasta 31. jaanuariks. Kogumis tähendab see halduskoormuse teatavat suurenemist. Ühtlasi võib see tähendada teatud müüjate lahkumist platvormidelt (nt kelle äritegevuse kasumlikkus sõltus maksude mittetasumisest), kuid ka teatud müüjate juurde tulemist (nt selliste, kes sooviksid platvormidel tegutseda, kuid ei tee seda kartuses rikkuda maksuseadusi).

² Vastava eelnõu ning selle seletuskirja dokumendiga on võimalik tutvuda siin: <https://eelnaud.valitsus.ee/main/mount/docList/3e9549e7-d884-4eed-92c2-0dd224339a85>.

Ka müüjatel suureneb halduskoormus, kuivõrd vajalik teave kogutakse osaliselt ka neilt. Ühtlasi peavad müüjad arvestama, et kui nad seni oma maksukohustusi nõuetekohaselt ei täitnud, siis edaspidi on MTA-l oluliselt lihtsam teostada nende suhtes riiklikku järelevalvet, muuhulgas määrata maksusumma maksumenetluse raames.

MTA peab edaspidi perioodiliselt vastu võtma platvormialase teabe ning teostama selle suhtes automaatset teabevahetust teiste asjaomaste riikide ning jurisdiktsioonidega. See tähendab praktikas töökoormuse teatavat kasvu.

6. MÄÄRUSE JÕUSTUMINE

Määrus jõustub 01.01.2023, mis on vastava halduskoostöö direktiivi muudatuse rakendamise tähtaeg.

7. EELNÕU KOOSKÕLASTAMINE

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumile, Justiitsministeriumile ja Andmekaitse Inspektsioonile. Eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks Eesti Kaubandus-Tööstuskojale, Eesti Tööandjate Keskkliidule, Eesti Maksumaksjate Liidule, Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule, GoWorkabit Estonia OÜ-le, Bolt Technology OÜ-le, KPMG-le ja PricewaterhouseCoopers-le.